NAM THỨ MƯỜI BA — SỐ THỨ 2'67 MỖI SỐ : 0$02 NGÀY THỨ 10 7 OCTOBRE 1925

RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DÉPOT LÉGAL
INDOCHINE

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI						
	Báo lấy năm có 52 số báo và 52 số báo Phụ nữ tân văn	Người đàn bà mới	Gửi xe Giấy thơ	Báo ký, Trung-kỳ và Nam-kỳ	Mua báy về các thuộc địa Pháp	Ngoại-quốc
Một năm.	6$00	6$90	6$30	6$30	6$60	12$00
Các tháng sáu	»	3$80	3$80	3$80	3$80	»
Sáu tháng.	3$00	3$50	3$25	3$25	3$30	6$00
Ba tháng.	1$50	1$75	1$60	1$60	1$65	3$00
Một tháng.	0$50	0$60	0$55	0$55	0$60	1$00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHAM HUY-LUC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES
Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m 066 de large.
4e page
Une seule insertion. . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Mấy điều khó-khăn ở trong sự trước-thuật ta bây giờ

II

Sự nghiệp danh-sơn, vẫn là một nghề rất quí báu, nhưng ở vào cái buổi chữ quốc-ngữ mới thông hành, người mình mới được hưởng cái thú vị đọc sách, hễ cứ thấy sách mới là mua là đọc, nào có biết kén chọn lựa lọc là gì. Trong các nhà trước thuật ta bây giờ, sao cho khỏi có người hiểu danh kẻ hám lợi, không hỏi gì đến học-thức và văn-chương của mình có đủ tư-cách là nhà trước thuật hay không, và cũng không xét xem sách của mình xuất bản đó, có bổ ích gì cho người đọc không, chỉ lựa theo cái tính ham thích của người đời, rồi cũng ra tay trước thuật, cầu cho hợp cái đục vọng riêng của mình. Những người thật có tài học, có kiến thức, lại thật có nhiệt thành, muốn mượn sự trước thuật để giúp đỡ đường khai hóa cho quốc dân, thì cũng khó mà làm cho phân biệt được cái chân giả trị của sách mình làm ra, cho khỏi đến nỗi mất cả lẫn châu, vũ phu loạn ngọc, ấy là ba sự khó.

Sự trước thuật của ta bây giờ, lắm điều khó khăn đến thế; vậy những nhà chân chính trước thuật có tài học, có kiến thức lại có nhiệt thành, đã không thể a dua thói đời, lấy nghề trước thuật làm cái mồi câu lợi, chỉ cầu cho sách bán được nhiều, mà không kể gì tới cái ảnh hưởng quyền sách của mình lợi hại ra thế nào nữa; nhưng nếu chuyên theo cái mục-đích của mình, sách mình làm ra lại e ít người đọc, ít người mua, tư tưởng của mình truyền bá đi cũng không được rộng. Vậy tưởng nên suy xét cho kỹ, lựa chọn cho tinh, tuy cũng có chút ủy khúc cho hợp cái trình độ của người mình, mà vẫn không sai cái mục-đích chánh đại; kỳ giả xin lấy ý kiến tôi bàn cận mà bàn góp vào một vài điều, mong rằng cũng có chút bổ ích cho nghề trước thuật của ta bây giờ.

Những người ham đọc sách quốc-ngữ bây giờ, phần nhiều là đàn bà trẻ con, cùng là người ít học-vấn, đọc để hiểu mà nghe vui tai, thì con gì bằng tiểu-thuyết; tiểu thuyết mà lại kể những chuyện bi-thảm hay là việc ái tình, thì càng cám dỗ được lòng người, mà ham đọc hơn nữa. Ta nên lựa theo cái trình-độ và cái tính ham thích của người mình, không sai mất cái tôn chỉ của ta thì được. Về mục đạo-đức cũ, thì ta tìm những việc của bậc trung-thần hiếu tử chí-sĩ liệt-nữ đời xưa, mà hành động và ngôn luận đủ hưng khởi được lòng người và làm gương cho kẻ khác, về mục đạo đức mới, thì ta tìm những chuyện của bậc vĩ đại nhân vật ở nước Tàu, nước Nhật, nước Pháp hay là ở các nước phú cường bên Âu Mỹ có công nghiệp với dân, hết nghĩa-vụ với nước, hoặc là sách dịch, hoặc là sách làm, ta chia ra từng mục mà làm riêng ra chuyện, lại phải thêm đặt tô điểm cho khéo, cho câu chuyện được vui, mà người đọc được thêm ham thích. Dưới chuyện ta lại đặt một bài văn, hoặc là thơ, hoặc là ca, trước là để tán dương và tỏ lòng kính mến với người trước, sau là cho người đọc ngâm nga nghĩ ngợi, trước thuận miệng rồi sau thấm lòng, mà lại càng thêm ham thích, ấy là về mục đức-dục. Về mặt trí-dục, thì ta nên tìm những việc thông thường mà người mình cần phải biết, ngoài thì việc các nước, trong thì việc nước nhà, việc bành chánh tư-pháp, việc quốc-hội việc bảo-cử, việc rạp thuế vân vân, lại như những việc thay đổi ở trong nước nhà trong khoảng vài mươi năm nay, như những việc bắc cầu sông Cái để tiện đường thông thương, dẫn thủy nhập điền để giúp việc làm ruộng, việc ban bố dân luật, việc cải-lương hương-chánh, cho đến công-nghệ thương-nghiệp ở nước mình, vài mươi năm nay tiến hóa thế nào, cũng là cách thức hợp cổ doanh sinh ở các nước thế nào, theo lối văn vấn đáp của Tây, đặt ra lời nói chuyện, đọc vừa vui miệng mà nghe cũng dễ thông. Những chuyện hay của ta xưa kia, như chuyện Sơn-tinh Thủy-tinh, chuyện móng rùa lông ngỗng, chuyện Thiên-ưu cảng, chuyện Dạ-trạch vương, chuyện Cửu-vĩ hồ, tuy cũng phần nhiều là việc hoang đường, nhưng cũng là cổ sự của nước nhà, người trong nước ai cũng nên biết; lại còn việc chiến tranh mới đây, rất có quan hệ ở trong lịch-sử, như là chuyện Trịnh Nguyễn phân tranh, việc Tây-sơn lập quốc, kể đến chuyện vua Quang-trung đánh quân Tàu ta nên tìm kiếm các sự tích rồi chia hồi mà chép, theo lối tiểu thuyết Tàu. Sau hết như những chuyện thiên-tai dữ-dội ở Bắc-kỳ năm 1915 và việc gió bão ở Trung-kỳ mới đây, thật là tai biến dị thường, nên ghi chép cho người sau biết. Đó đều là những đề-mục của các nhà trước thuật ta bây giờ, tưởng nên lưu tâm nghiên cứu đến. Còn như văn chương phải cho giản dị, nghị luận phải cho tường minh, ta nên hết sức tìm tòi tô điểm lấy tiếng mình; khiến cho tiếng mình một ngày một giàu thêm và hay thêm mãi. Tưởng như thế thì sách làm ra cũng hợp tâm lý và vừa trình độ của người mình, tất có nhiều người đọc nhiều người mua, sách bán cũng trôi chảy được rộng, mà về sự dức dục và trí dục vẫn có bổ ích được nhiều.

Ở đời có ba điều bất-bổ, thứ ba là lập ngôn, đối với xã-hội nhân-quần, sự trước thuật vốn là nghề rất quí công rất lớn, mà ở xã-hội ta bây giờ, sự trước thuật đương là buổi mới bắt đầu, còn có nhiều điều khó khăn đã kể ở trên kia, những người có tài học, có trí thức, mà lại có nhiệt thành về nghề trước thuật, thật còn phải khổ tâm suy nghĩ vậy.

H. T. B.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 3 Octobre 1925

Việc chính-trị nước Pháp

Quan Painlevé ở Bordeaux tới Nimes, có trần-thuyết về cái chính sách ngoại-giao của chánh-phủ. Ngài có nói: Nước Pháp đặt ra cuộc hội nghị Locarno thực là mưu sự hòa-bình một cách rất bạo từ ngày đình-chiến đến giờ chưa từng ai dám làm vậy. Ngài nói Pháp Đức giảng-hòa với nhau đó là cái then chốt cho cái nền văn-minh Âu-châu. Sau ngài có đọc các điều kiện giảng-hòa của nước Pháp đã cho Abd El-Krim biết ngày 28 juillet mới rồi, cứ như các điều kiện ấy thì người Riffains sẽ được tự trị một cách không trái với các giao-ước của liệt-quốc đối với xứ Maroc.

Ngài lại nói: Ta sẽ hết sức gây dựng cho xứ Maroc một cuộc hòa-bình chắc chắn và công-bình.

Chiến-sự ở Maroc

Quân Tây ban-Nha đã vào thành Ajdir, cướp được binh khí, và làm cho các địch-quân rất là náo-động, và tổn hại rất nhiều.

Ở Tanger có tin rằng thành Ajdir thất thủ, làm cho quân Riffains chán nản, và bề rằng sẽ thất bại đến nơi.

Việc chính-trị nước Đức

Ngày hôm qua hội-đồng để-quốc đã ưng chuẩn giải-cương bản giao-ước thương mại với nước Nga. Trong bản giao-ước ấy có các khoản quan-thuế và về hỏa xa.

Nay mai phái-bộ nước Đức sẽ đi Moscou.

MM. Luther và Stresemann sẽ đi Locarno.

Nghe đâu M. Tchitcherine hội nghị với M. Stresemann có nói: Nếu tại cuộc hội-nghị Locarno lập xong hợp nước bảo hòa, thì nước Nga xét việc vào hội Vạn-quốc.

Việc chính-trị nước Anh

Khi cuộc hội nghị của chánh đảng lao-động giải tán, ông Macdonald có nói đảng xã-hội và đảng cộng sản tất phải là hai đảng tương phản với nhau.

Báo *Daily express* có đăng lời của quốc-vương Tây-ban-nha nói: Giả thử nước Pháp với Tây-ban-nha bị thất bại ở Maroc, thì ở bắc-bộ Phi-châu, các xứ thuộc về đạo Hồi-hồi ở Ấn-độ, ở Mésopotamie và ở Egypte cũng xảy ra nạn chiến-tranh. Quốc-vương lại nói: Liệt-quốc thực không rõ cái công của Tây-ban-nha.

Việc ở Tiểu-á-tế-á

Có điện tín ở Constantinople gửi đến nói rằng ở miền Mossoul người Thổ-nhĩ-kỳ vẫn hăng kịch liệt.

Số quân Thổ có ngũ là 75 000 người, mà lại có việc binh đem sang đến. Các đồn binh ở Dardanelles và ở Smyrne cũng vậy.

Việc dân-công ở Ủc-đại-lợi-á

Thủy-thủ tàu *Suevic* và tàu *Port Adelaide* bỗng dưng đình-công. Ở trên tàu Demodocus bọn đình-công lấy lửa, và dọa dọa các quan coi tàu.

Việc nước Hoa kỳ

Có tin rằng quan tổng-thống Coolidge có tỏ ý tiếc rằng về việc trái-khoán chưa lập xong được một bản giao-ước hoàn bị, song ngài chắc rằng nhờ về bản giao ước tạm thời, nước Pháp cũng sẽ chiếu-đoái được nền kinh-tế.

Mọi khoản của hội-đồng Hoa-kỳ quyết nghị, các hội-viên đều đồng thanh ưng thuận.

Có tin rằng lời đồn mọi việc điều đình không thành công, chỉ bởi một nhà viết báo làm lộ tin bí mật, là một tin đồn sai không đúng.

Một phần đường xuyên-sơn Chesapeake (Ohio) bị đổ trong khi thợ đương chữa.

Việc nước Nhật-bản

Hàng hóa xuất cảng của Nhật-bản trong tháng septembre tính giá được 230.750 000 viên và hàng hóa nhập cảng tính giá là 161 838 000 viên. So với tháng septembre 1924, xuất cảng thặng được 74 022 000 và nhập cảng thặng được 23 526 000 viên.

Ngày 11 octobre phái-bộ Nhật-bản sẽ khởi-hành đi Bắc-kinh dự cuộc hội-nghị quan-thuế.

Ngày chủ nhật tàu của chánh-phủ chở bốn triệu yên kim-tệ đi Mỹ châu. Trong tháng octobre này còn chở đi hai lần nữa tổng cộng tính chở đi 12 triệu yên; cả lẫn còn chở mãi đến tháng mars, để trả cho số vàng lưu trữ ở ngoại-quốc đã đủng.

Cứ như cuộc điều tra dân số đến ngày 1er octobre này tuy rằng chưa được đủ, song cũng biết rằng dân số ở Tokio được hai triệu. So với dân số tháng septembre 1924, tăng được 70 000. (*Indopacifi*)

Cuộc hội nghị Locarno

M. Vandervelde đã tới nơi, và đã đến trầm M. Briand và M. Salaloja. Hôi 11 giờ hội-đồng sẽ khai nghị, do M. Chamberlain chủ tọa. Cứ xem dư luận ở cuộc hội-nghị, thì tất cả các phái-bộ, phái-bộ Đồng-minh và phái-bộ nước Đức, đều mong mỏi cho hội-đồng gây được kết quả đích thực. Song xem chừng không lấy đâu đã tới giờ mà soạn xong các điều khoản giao-ước, có lẽ chỉ ấn định được những khoản đại-cương mà thôi.

(*Havas*)

VUA XIÊM-LA KHÔNG MUỐN

cho thần dân lấy vợ người ngoại-quốc

Vua Xiêm mới đây có gửi cho bọn thiếu-niên bản-quốc tòng học ở các đại-học-đường nước Anh một bức thư, trong ấy có mấy câu sau này:

Chớ bao giờ nên lấy vợ người Âu-châu. Ta thấy nhiều người Xiêm lấy vợ người bạch chủng, nhưng không từng nghe thấy nói vợ chồng khác giống như thế được tốt đẹp bao giờ. Cái cách sinh hoạt của xã-hội nước ta không giống như một cách sinh hoạt ở xã hội Âu-châu, nên một người con gái bạch-chủng lấy một người Xiêm, thường nhớ đến tổ quốc mà muốn trở về. Chớ nên khinh rẻ người đồng-bang mình, và nên nhớ rằng dù người Xiêm, dù người Anh, không ai kiến-trong một người lấy chồng lấy vợ là người khác giống.

Việc Trung-hoa

Cuộc quan-thuế hội-nghị

Chánh-phủ Bắc-kinh đã sắp đặt các công việc về cuộc quan thuế hội nghị để chờ ngày khai nghị. Các nhân viên cử ra dự cuộc hội-nghị lấy đã định là: Một trăm viên cố vấn; bốn mươi viên cao-đẳng cố-vấn; sáu viên cao-đẳng chuyên môn cố-vấn; sáu mươi viên tư nghị; mười viên bí thư; mười viên bí thư nhiệm sự; bảy mươi viên chuyên môn ủy-viên; ngoài ra lại còn đặt mét trăm nữ-viên nữa, để phòng có cần đến chăng.

Cuộc bãi công về bưu-điện

Các điện báo cục ở Bắc-hoa nhân sự yêu-cầu về lương bổng, có gửi các điều kiện đến bộ giao-thông bạn trong 48 giờ phải trả lời. Bắt đầu từ ngày 28 septembre các bưu điện cục miền Trương-giang, Thượng-hải và Hán-khẩu đã thực hành nhất luật bãi công.

Tình hình Trương, Phùng

Hiện tình Trương-tác-Lâm và Phùng-ngọc-Tường vẫn hòa bình trần tĩnh. Thời cục lại quan trọng về khoảng Hồ-bắc và Hà-nam.

Tin Ngô-bội-Phu

Có tin bọn nghị-viên can về việc ấn đúc bầu Tào-Côn độ trước, nay kéo nhau đến ở Vũ-hán để định tổ-chức nên chính-phủ hộ-pháp, cùng với bọn bộ hạ Ngô xin dọa Ngô đến ngày tiết Song-thập là 10 octobre này thì khởi sự.

Tin Trần-quýnh-Minh

Trần-quýnh-Minh có điện cho Đoàn-kỷ-Thụy, xin phát hành công trái phiếu một trăm vạn đồng, lấy danh nghĩa là phản đối công sản, cầu chính-phủ Trung ương đảm bảo cho. Đoàn chưa trả lời.

(*Dịch báo Tàu*)

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Ông Mỗ chỉ có một con, mà vợ chồng ông ta thì già cả, nay người con tình-nguyện ra lính mà hai vợ chồng ông ta cũng bằng lòng, nhưng tôi sợ trong khi người con ở lính, lỡ khi vợ chồng ông ta ốm đau hay thế nào không có người thang thuốc phụng dưỡng. Vậy tôi là chánh hương-hội không nhận thực cho con ông ta ra lính có được không?

LỜI ĐÁP — Lệ tuyển lính ta ở Trung Bắc kỳ, thì cứ mỗi năm, quan Toàn quyền định cả số những người thiếu niên của mỗi tỉnh phải ra là bao nhiêu.

Rồi các quan Công-sứ tỉnh mới chiếu theo dân đinh các làng mà định mỗi làng phải nộp bao nhiêu lính.

Rồi sau hương hội các làng mới tùy theo tục-lệ mà cắt những người nào trong làng phải ra lính. Theo như tục lệ ta thì con một không nên đi việ sai ở nhà phụng dưỡng cha mẹ. Cái tục lệ ấy rất hay, vì cha mẹ già mà con đi lính thì hàng xã sẽ phải cưu mang tay.

Ngoài cái số những người phải ra lính đã nói trên kia, thì trong mỗi vệ quân lại để dành một số cho những người tình-nguyện ứng mộ. Những người tình-nguyện đã đến tuổi mà được khỏe mạnh, thì đã là con một cũng được phép ứng mộ, miễn là thành đinh rồi là đủ. Nếu chưa thành đinh thì phải cha mẹ thuận cho ứng mộ mới được.

Nếu người muốn ứng-mộ ông nói trên kia mà được cha mẹ bằng lòng cho đi lính chánh hương-hội không thể chối từ việc nhận thực được.

Phi-Bộ.

Việc Trung-hoa

Cuộc quan-thuế hội-nghị

Chánh-phủ Bắc-kinh đã sắp đặt các công việc về cuộc quan thuế hội nghị để chờ ngày khai nghị. Các nhân viên cử ra dự cuộc hội-nghị lấy đã định là: Một trăm viên cố vấn; bốn mươi viên cao-đẳng cố-vấn; sáu viên cao-đẳng chuyên môn cố-vấn; sáu mươi viên tư nghị; mười viên bí thư; mười viên bí thư nhiệm sự; bảy mươi viên chuyên môn ủy-viên; ngoài ra lại còn đặt mét trăm nữ-viên nữa, để phòng có cần đến chăng.

Cuộc bãi công về bưu-điện

Các điện báo cục ở Bắc-hoa nhân sự yêu-cầu về lương bổng, có gửi các điều kiện đến bộ giao-thông bạn trong 48 giờ phải trả lời. Bắt đầu từ ngày 28 septembre các bưu điện cục miền Trương-giang, Thượng-hải và Hán-khẩu đã thực hành nhất luật bãi công.

Tình hình Trương, Phùng

Hiện tình Trương-tác-Lâm và Phùng-ngọc-Tường vẫn hòa bình trần tĩnh. Thời cục lại quan trọng về khoảng Hồ-bắc và Hà-nam.

Tin Ngô-bội-Phu

Có tin bọn nghị-viên can về việc ấn đúc bầu Tào-Côn độ trước, nay kéo nhau đến ở Vũ-hán để định tổ-chức nên chính-phủ hộ-pháp, cùng với bọn bộ hạ Ngô xin dọa Ngô đến ngày tiết Song-thập là 10 octobre này thì khởi sự.

Tin Trần-quýnh-Minh

Trần-quýnh-Minh có điện cho Đoàn-kỷ-Thụy, xin phát hành công trái phiếu một trăm vạn đồng, lấy danh nghĩa là phản đối công sản, cầu chính-phủ Trung ương đảm bảo cho. Đoàn chưa trả lời.

(*Dịch báo Tàu*)

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Ông Mỗ chỉ có một con, mà vợ chồng ông ta thì già cả, nay người con tình-nguyện ra lính mà hai vợ chồng ông ta cũng bằng lòng, nhưng tôi sợ trong khi người con ở lính, lỡ khi vợ chồng ông ta ốm đau hay thế nào không có người thang thuốc phụng dưỡng. Vậy tôi là chánh hương-hội không nhận thực cho con ông ta ra lính có được không?

LỜI ĐÁP — Lệ tuyển lính ta ở Trung Bắc kỳ, thì cứ mỗi năm, quan Toàn quyền định cả số những người thiếu niên của mỗi tỉnh phải ra là bao nhiêu.

Rồi các quan Công-sứ tỉnh mới chiếu theo dân đinh các làng mà định mỗi làng phải nộp bao nhiêu lính.

Rồi sau hương hội các làng mới tùy theo tục-lệ mà cắt những người nào trong làng phải ra lính. Theo như tục lệ ta thì con một không nên đi việc sai ở nhà phụng dưỡng cha mẹ. Cái tục lệ ấy rất hay, vì cha mẹ già mà con đi lính thì hàng xã sẽ phải cưu mang tay.

Ngoài cái số những người phải ra lính đã nói trên kia, thì trong mỗi vệ quân lại để dành một số cho những người tình-nguyện ứng mộ. Những người tình-nguyện đã đến tuổi mà được khỏe mạnh, thì đã là con một cũng được phép ứng mộ, miễn là thành đinh rồi là đủ. Nếu chưa thành đinh thì phải cha mẹ thuận cho ứng mộ mới được.

Nếu người muốn ứng-mộ ông nói trên kia mà được cha mẹ bằng lòng cho đi lính chánh hương-hội không thể chối từ việc nhận thực được.

Phi-Bộ.

CẢI CÁCH CỔ-VÕ CHỦ NGHĨA CỘNG-SẢN CỦA MỘT VỊ ĐẠI-SỨ NƯỚC NGA

Đại-sứ nước Nga ở Oslo là một đàn-bà tên là Alexandre Kollontai. Nghe đâu chánh phủ nước Nga có ý không bằng lòng về việc nữ đại-sứ không quyền dũ được mấy người đàn bà Na-uy để cổ võ cái chủ nghĩa cộng sản cho rộng ở Na-uy, mà muốn đem đàn bà nước Nga sang Na uy thì khó lắm, vì về việc phát giấy thông-hành, chánh-phủ Na-uy rất nghiêm-lịệt. Song bà Alexandre Kollontai nghĩ được một cách rất diệu. Bà khuyên đàn ông Na-uy không có vợ, và về đảng cộng-sản sang chơi Mosсou, đến đấy ai lấy nữ đảng người đàn bà người Nga làm vợ thì lộ-phí bao nhiêu chánh-phủ Xô-viết chịu cho. Vì vậy từ lâu nay người Na-uy không vợ sang chơi nước Nga đến lúc trở về nhiều người có vợ người Nga, mà toàn là tay cổ võ của chánh-phủ Nga cả. Đàn-bà Nga lấy chồng người Na-uy thì thành ra người Na-uy, nhà nước không có phép trục xuất nữa.

Bọn ấy theo chồng sang ở Na uy ít lâu, rồi lại xin tên ăn cho li-dị, vì theo như luật pháp Na-uy, thì đã lấy người Na-uy làm chồng, dù sau có bỏ chồng không lấy nữa, cũng không mất cái quốc-tịch Na-uy. Thường thường người chồng lại sang nước Nga lấy một đời vợ khác, cũng tại từ những tay cổ võ của chánh-phủ nước Nga. Người ta tính ra cái số người lấy người đi lấy vợ như thế ở nước Na-uy hiện nay cũng đã khá nhiều.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 29 độ
15 giờ 30 độ

Giá thóc gạo

Gạo hạng nhất, một tạ.		10 $ 00
— nhì,	—	9 20
— ba,	—	8 50
Thóc hạng nhất,	—	5 90
Bắp ngô	—	5 85

Giá bạc. — Kể từ ngày 6 Octobre 1925, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 12 f. 35.

Thị giá quốc trái. — Ngày 5 Oct. 1925 : 46,95 — 57 25 — 46 90 — 45 85 — 75 10.

Hội-đồng Bảo-hộ. — Hội-đồng Bảo-hộ Bắc-kỳ đã họp sáng thứ hai 5 octobre, hồi 9 giờ, tại phủ Thống-sứ, do quan Thống-sứ Krautheimer chủ tọa để xét các việc sau này:

Việc M. H. Lê văn-Quỳnh xin nhập tịch dân P. 40;

Việc M. Lasserre xin khai hầm đá ở Thái-nguyên;

Việc M. Trương-trọng-Vọng xin khai hầm đá ở Kiến-an;

Việc xét bản dự định lấy đất công cấp cho M. Ng-văn-Tín dùng đất của công sản ở Haiphong;

Việc định trả giao kèo đổi cái nhà của sở công-sản cho Mme Đinh-thị-Lan ở Thái-nguyên;

Việc làm trở dự định lấy lại một khoảng đất thuộc về đền điền M. Zenner ở Lao-kay về cho sở công sản;

Việc làm trở dự định lấy các công thổ của cái làng sát nhập với thành phố Haiphong làm đất của thành phố ấy,

Việc định giao kèo cho chính phủ Bắc-kỳ thuê cái nhà quan binh ở Phố-lens-thương (Bắc-giang);

Việc làm trở dự định định thể lệ về các chợ trâu bò ở Bắc-kỳ;

Việc chỉ-định lại sự vệ sinh ở làng ở Bắc-kỳ;

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Việc sang sổ dự toán Bắc-kỳ năm 1925 ;

Việc làm tờ dự định định số tiền về việc đạo điền thổ hay lấy bản trích lục, bản sao các địa-đồ ở thành-phố Hanoi Haiphong và Hải-dương.

Việc làm tờ dự định cho một công ty thực dân về doanh khẩn một khu đất ở tỉnh Bắc-giang ;

Việc M. Ng-hữu-Thang xin khai đá ở Kiến-an.

Thi bằng Cao-đẳng tiểu-học Pháp-Việt. — Chiều hôm qua thi luận Pháp văn, các thí sinh nam nữ được lấy ý chọn một bài sau này :

(Hạn trong 2 giờ rưỡi)

1.— Nul ne peut se vanter de se passer des hommes.

(Sully Prud'homme)

Montrez les liens qui unissent les hommes entre eux et qui les mettent dans la dépendance les uns des autres.

Vous envisagerez successivement la famille, la société, la nation, l'humanité.

2).— Commentez cette parole de la Bruyère « La médiocrité est souvent indigence d'esprit ».

Toán pháp

I. — Trois associés ont constitué un capital. La mise du 2 est le $\frac{2}{3}$ de la mise du 1 et la mise du 3 est la moitié de celle du 2. Partagent entre ces associés un bénéfice de 3162$ représentant le rapport annuel à 12% du capital engagé et trouver la mise de chacun.

II. — On a un cylindre de cuivre de rayon R et ayant une hauteur de 2 mètres. La densité du cuivre est 8,5. Le poids est plus grand pesant droit à base carrée qu'on pourra découper dans ce cylindre est de 142gr 4 Calculer le rayon R du cylindre et 1100 de ses pièces.

Hối lộ — M Cung-đình-Phúc là thông ngôn tiếng Khách tòng sự tại tòa án Haiphong bị một người đàn bà thưa về việc lộng quyền ăn hối lộ nhận lo hộ một việc không xong, đến lúc đòi lại tiền lễ thì không trả, phải tòa án Trùng trị Haiphong phạt 3 tháng 1 ngày tù 500 quan và phải bồi trả lại số tiền lấy cho bên nguyên đơn. M. Cung-đình-Phúc chống án. Nay tòa Thượng-thẩm tha cho M. Phúc được tăng án vì xét không đủ chứng cớ.

Việc tượu lậu. — Một hôm sở Thương-chính đến khám ruộng ở đồn-điền M. Đỗ-đình-Thông ở Phúc-yên bắt được hai hũ cơm rượu, nhưng xét không rõ của tên điền tốt nào bỏ đấy. Vì đồn-điền ấy của M. Đỗ-đình-Thông, nên sở Thương-chính cứ người chủ mà trách cứ. Tòa án Trùng-trị phạt M. Đỗ-đình-Thông 500 quan. Tòa Thượng-thẩm bác cái án ấy và tha cho trắng án vì xét thấy M. Thông là chủ đồn-điền ấy, song vẫn ở Hanoi và đã cho những người làm điền tốt lĩnh canh chịu hết trách-nhiệm, hiện có hợp-đồng rõ ràng.

Lâu về tàu thủy. — Nguyễn-ngọc-Dương làm mại-bản cho tàu thủy của công-ty Bạch-thái-Bưởi chở hành khách ở dưới Haiphong — Nam-định bắt được lậu hai người hành-khách đi tàu ấy lấy tiền không phát vé, phải tòa án Trùng-trị Nam-định phạt một tháng tù. Tòa Thượng thẩm bác cái án ấy và tha cho được trắng án vì xét không đủ chứng cớ.

Cải chính. — Trong mục *Tòa án Trùng trị* đăng ở số báo hôm qua, về việc *ô tô đụng nhau đổ xuống ruộng*, tòa phạt tên *chauffeur* của hiệu vận tải Tư-đường phải 1 tháng tù án treo, 50 quan tiền phạt và *514 $ 80* tiền bồi-thường cho hiệu vận tải Mỹ-lâm, vì chỗ số tiền bồi thường *514 $ 80* lúc báo lên máy, sợ mất chữ, thành ra sai có *14 $ 80* thôi, vậy nay cải-chính lại cho đúng

Vì xe hỏa trượt bánh. — Vì xe hỏa trước bánh đường Lạng-sơn tại kilomètre 51, mà các hàng hóa gửi nhanh hoặc gửi chậm, các đồ hành-lí nặng quá 40 cân thì sở xe lửa không nhận chở quá ga Phú-lạng-thương.

Lớp Sư phạm Hanoi. — MM. Lê-tất-Can, Phạm-v-Nghi, được vào học tại lớp Sư phạm Hanoi và mỗi tháng được hưởng 6 đồng lương để theo học.

Đạo nghị định ngày 25 sept'emb e 1925 về việc cho MM. Dương trọng-Lập, Ngô-văn-Ngại vào học lớp sư-phạm Hanoi thi nay bãi đi.

AU CINEMA TONKINOIS

13, Phố Hàng Quạt, Hanoi

CHƯƠNG - TRÌNH

Tư thứ ba sau 30 đến ngày 5 Octobre 1925

Một tác phẩm ảnh về mỹ-thuật nước Pháp

CÁC BIỆU HUYỀN-BÍ Ở PARIS

Soạn theo quyển tiểu-thuyết kiệt-tác của Eugène Sue. Nàï Fleur de Marie trong chuyện này do Mme Huguette Duflos sẽ rạp Comédi Française đóng rất tài tình, rất tự nhiên. Sau này diễn đoạn khai mạc và hai đoạn đầu

Ngày thứ bảy 3 Octobre, hồi 17 giờ 30 phút
Ngày chủ-nhật 4 Octobre —

Diễn ban ngày. Giảm giá

Ngạch học-chánh. — M Trần-bá-Bình, cố bằng Cao-đẳng tiểu học Pháp-Việt, được bổ giáo học tập-sự.

M. Lưu-văn-Minh, giáo-học hạng tám, được thêm hạn nghỉ một năm, kể từ ngày 1er octobre 1925.

M. Ngô-văn-Nam, có bằng Sơ-học Pháp-Việt, được bổ giáo-học thí sai tập sự.

M. Ngô trọng-Ngọc, có bằng Sơ-học Pháp-Việt, nay được bổ làm thư biện trong ngạch học-chính, lương mỗi tháng 22 $ 50.

M. Trần-văn-Quí, giáo-học hạng năm được thêm hạn nghỉ 4 tháng, kể từ ngày 10 octobre 1925 trở đi.

M. Giang khánh-Hòa, giáo-học thí sai tập-sự hạng tám ở Ninh-giang (Hải-dương) nay được phép nghỉ 21 ngày.

Các giáo chức có tên sau này theo như đơn xin, được phép nghỉ trong hạn một năm, kể từ ngày 1er octobre 1925 trở đi.

Cô Ng-thị-Thục, giáo học hạng bảy tại trường tư lưu học sinh tại Hanoi

Cô Ng-thị-Tuyết-Viên giáo học hạng tám ở Hà-đông.

Cô Phạm-thị-Quyên, giáo học hạng tám ở Hải dương.

MM. Đoàn văn-Đang, giáo-học hạng tám ở Kiến-xương (Thái-bình); Ng-đình-Quang, giáo học hạng tám ở Ứng-hòa (Hà-đông) ; Ng-bá-Bật, giáo học hạng tám ở Ngô-khê (Hà-nam), Vũ-hải-Chương, giáo học hạng tám ở trường khu Bắc Hanoi.

Các giáo chức có tên sau này, theo như đơn xin, đều được từ chức :

M, Lê-văn-Lịch, giáo học hạng bảy được từ chức kể từ ngày 1er octobre 19 5 ; MM. Trịnh-văn-Thiều giáo học tập sự trường khu Bắc Hanoi; Đặng-đức-Kim, giáo học tập sự trường khu Bắc Hanoi ; Ng-đình-Hạp, giáo học tập sự ở Ngọc-tảo (Sơn-tây) ; Ng-văn-Mai tức Cay, giáo học ở Bình-xa (Hải-dương) được từ chức kể từ ngày 1er octobre 1925 trở đi.

M. Vũ-đình-Khải, giáo học thí sai tập-sự ở Phúc-yên, được từ chức, kể từ ngày 26 Sep'emb e trở đi.

Cấp học bổng. — Các học-trò tại xưởng thợ p u vòi trường Pháp-Việt Toái-bình có tên sau này, được cấp mỗi người mỗi tháng 3 đồng, trong hạn 6 tháng để học nghề làm chiếu.

Cậu Vũ Vượng, Vũ-Đệ, Trần-văn-Đào, Hoàng-v-Khang, và cô Ng-thị-Hến, Trần-thị-Bình, Trần-thị-Hiền.

Ngạch tòa sứ. — M Nguyễn-văn-Chính, thư ký tư ng năm ở Lạng sơn nay đổi về tòa Bá phủ thống sứ,

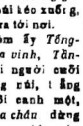
M. Nguyễn-hữu-Hoa, thư ký hạng tư ở Cao-bằng, nay đổi về Thái-bình.

M. Lê-hữu-Tài, thư ký hạng ba ở Lai châu rat đổi về sở thú-y Bắc-kỳ.

M. Trần hữu Vinh, thư ký hạng ba ở Bắc-kạn, nay đổi về Phúc-yên.

M. Nguyễn xuân-Chi, thư ký tập sự ở Phú thọ, được từ chức.

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGENE

Pharmacie Montès

54, RUE PAUL-BERT, HANOI

MỚI ĐẾN THUỐC :

Le Peptofer Jaillet

là thứ thuốc bổ rất thật hiệu

Tạm-tự phủ Toàn-quyền. — M. Ng trần-Phức, thư-ký thượng hạng tạm tự phủ Toàn-quyền nay tạy thuộc quan Thống-sứ Bắc-kỳ bổ dụng.

Cái nạn ô-tô. — M. Bergue là tham biện sở Căn-cước trình rằng chiều mồng 4 vừa rồi, hồi 5 giờ rưỡi, chiếc xe ô-tô của ông ấy đi gần tới Cầu-giấy thì đụng ngã một người chừng 40 tuổi, không rõ căn cước thế nào. Đem vào nhà thương Hanoi được một lúc thì chết.

Việc mất trộm dây điện thoại. — Theo giấy ủy quyền của quan Dự-thẩm Hanoi, sở mật-thám đã cho xét về việc mất trộm dây điện-thoại ở kilomètres 68 ÷ 600 đường Hanoi đi Haiphong.

Cái nạn ô-tô ở đường Bắc-giang bữa trước — Theo lệnh quan Biện-lý, sở mật-thám đã cho hỏi thêm về việc một người Tây cùng gia-quyến bị nạn ô - tô ở kilomètre 52, đường Bắc-giang.

Tin vật. — Ng-văn-Sơn 65 tuổi, Chu-văn-Quang 45 tuổi, Ngô-v-Tiêm 47 tuổi, và Ng-v-Ngao 21 tuổi, ở Bắc-khê (Bắc ninh) ăn trộm trâu của M. Nguyễn-xi-Liên, ở Đông-phù, huyện Thanh-trì, đều phải bắt giam để xét hỏi.

Mme Vương-thị Canh, kiện tên Khám ăn cắp 80 đồng bạc và một cái thắt lưng nhiều trên đi mất.

Một người Tây kiện tên Truy ở phố Courcelaulme số 29 lấy mất cái xe đạp, 3 cái đồng hồ và một cái thìa không giá tất cả là 1040 quan.

Ng-v-Tuyển kiện vợ lẽ là thị Hai ăn cắp cả áo quần và đồ nữ-trang trốn đi mất.

CHỢI TRÂU !!!
CHỢI TRÂU !!!

TẠI BẮP

CINEMA PALACE

HANOI

Từ thứ tư 30 Septembre đến thứ ba 6 Octobre 1925

Chiếu phim ảnh

CHỢI TRÂU Ở ĐỒ-SƠN

vừa rồi

HIỆU BÁO-CHẾ :

CHASSAGNE

59, Rue Paul-Bert, Hanoi

Có bán đủ cả các thứ thuốc

NÊN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở GẦY

TRẢ TIỀN BẰNG TEM (timbres)

Trình các ngài được báo rằng : phàm những số tiền quá hai hào (0$ 20) trở lên, thì xin gửi bằng măng-đa (mandats-postes); chớ dùng gửi bằng timbres.

Những số tiền trong hai hào mà trả bằng timbres xin gửi bằng tem giản thư (timbres-postes), từ thứ 0f.10 (0$.04) trở xuống; chớ dùng gửi bằng timbres-quittances, timbres-proportionnels hay là timbres de dimension.

Tin sau cùng

Chiến-sự ở Syrie

Ông Fa nlevé hạ lệnh cho đại-tướng Duport tra xét về mọi việc xảy ra ở Syrie, trước khi giải vây được thành Soueida.

Chiến-sự ở Maroc

Tin Fez — Quân Pháp tiến được bốn kilomètres ở phía bắc Babtaza và đã tới chỗ phía bắc K fané và cách đó 26 kilomètres.

(*Havas*)

Việc ở Mãn châu

Ở Nam-bộ Mãn-châu có dịch tả. Các báo nói *Trương-tác-Lâm* dùng người Nga phản đối cộng-sản để tổ-chức một sở liêm phóng tại các thành phố lớn Mãn-châu. Sở liêm-phóng ấy có sở chính ở Pung-thiên, và cốt để ngăn-trở việc cổ võ chủ-nghĩa cộng sản.

(*Indopacifi*)

TẠI SAU NHÀ BÁO
TRUNG-BẮC TÂN VĂN
Phố hàng Bông Hanoi

CÓ BÁN

Cũi thực khô !
Cần rõ đủ !
Xe đến tận nhà !
BÁN HẠ HƠN MỌI NƠI

KỲ TỚI KHÔNG BÁO

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thư đổi bản-quán, thì cho biết cả số in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quán ấy, để cho người làm sổ tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay kỳ cóc vấn tắt, hoặc thân quê, không cho địa chỉ, thành ra nhiều khi báo-quán không biết mà trả lời.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Hội-đồng công-tác. — Hồi 8 giờ 45 ngày hôm kia, hội-đồng công-tác đã họp để xét về vấn đề tăng thêm nước ăn của thành-phố. Công ti Đông-pháp Điện-khí có đưa trình một bản dự-trù cách đặt thêm ống dẫn nước và bộ máy có thể dẫn được hàng ngày tăng lên 15.000 tư ớc đồng nước, nhưng Hội-đồng chưa thuận và nhờ công-tí làm bản dự-thảo khác để kỳ hội-đồng sau sẽ xét.

Nạn ô tô. — Vào khoảng 17 giờ ngày hôm kia ở đường Lạch-tray có chiếc ô-tô của chủ nhà bán sữa Nestlé đi đến trước cửa nhà Cercle sportif thì va đổ một chiếc xe bò người đun là vì mấy người con gái đun cái xe bò ấy thấy ô-tô đi gần đến nơi thì vội bỏ xe xoay ngang ra đường rồi chạy thoát lấy thân. Chiếc xe ô-tô bị hư-hỏng cả hai bánh đằng trước mà không việc gì đến người.

Đánh nhau — Lê tên Trần-văn-Đông 22 tuổi, Trần-v Ung 23 tuổi và Trần-v-Vũ tức Nho, tức Nghi 20 tuổi đều là phu sở S. I. C. E. O. nhà ở cả làng Đông-khê cau việc đánh tên Trần v Ngôn, là người làng cũng làm một sở bị thương và lấy mất của hắn 15 đồng, nên đã phải bắt tống giam để hậu xét.

Đá bóng thi. — Chiều chủ-nhật hội *Jeunesse Tonkinoise* của người mình đá bóng thi với hội S'ade Haiphonnais được người đến chứng-kiến đông lắm. Trong khi hai bên tranh đấu, người bên J. T. tranh quả bóng với một người Tây đen bên S. H., chẳng may người Tây đen lấy bị ngã thì ngờ là người bên J. T. đá móc, nên phát khùng lên quay lại đá lấy đá để, người ấy đau lắm. Những người đứng xem thấy thế lấy lẽ phải chẳng can giữa đôi bên thì người Tây đen lại quay đánh cả người xem tài-bợ ; bởi vậy bọ tức mới xúm vào đánh gã người Tây đen thì bấy giờ những người khác ở bên S.H. ở cả lại show s'nh sự to. Thế mà bên J. T. tuyệt nhiều không một người nào can thiệp vào đấy. Về sau may được các ông Tây đứng xem và bọn lính-thầy thấy việc bất bình như thế thì hết sức ngăn cản bọn bên S. H. không được bành-hung, nếu không nghe các ông sẽ đem võ-lực ra trị.

Xét ra sự chơi quả bóng đá có luật lệ, nếu một người nào đứng cách ngoại thì do người chấp-hiện phải lấy quyền bạn-chỉ hoặc đuổi ra không cho chơi, chứ có đâu lại lấy sức để người để sinh sự hỗ-đả như thế.

Hội đầu Kiếp-bạc. Chủ-nhật vừa rồi, có nhiều người đi tàu bộ đông lắm một ngày mấ chuyến tàu mà cũng không chở hết khách, nên nhiều người phải dùng xe ô - tô đi cho được mau chóng. Nghe nói có một chiếc ô-tô chở khách ở ngoài đến Kiếp bạc về đến Đông-triều thì nổ bánh, sau ông chủ có xe chữa mãi không được phải đi thuê xe khác cho hành-khách đi, nhưng lại bắt hành-khách phải trả thêm tiền, nên nhiều người lấy thế làm đắt quá, sự đắt đỏ đành, nhưng chỉ đáng phàn nàn một đề là nhà cho thuê xe đó không giữ thật lời như giấy cáo-bạch đã nói. Và xét ra sự xe hỏng không chạy được không phải lỗi tại hành-khách, thế mà mình đã nhận cho người ta đi, là bổn phận của mình phải làm thế nào cho đi đến nơi về đến chỗ, chứ lẽ đâu xe hỏng ở giữa đường lại bắt hành khách phải trả tiền thêm mới cho về thì có phải là bắt ép cẹt trái phép lắm dư ! Mong rằng nhà cho thuê xe ô-tô nào nên biết lỗ đó.

∴

Người ta thuật chuyện rằng cũng ngày hôm ấy có chiếc ô-tô ở Kiếp bạc về cũng bỗng máy, *chauffeur* xuống hì-hục chữa mãi không được thì bà chủ nổi tam bành đánh chửi đuổi đi, sau ông chủ phải thay chân hầu bà chủ. Đi được một quãng lại bị hỏng, ông chủ phải trần áo ngực ra chữa mà cũng không xong, bà chủ thấy thế lại xung thiên nộ khí đối đầu ông chủ một cách cũng không bơn gì người *chauffeur*. Bởi vậy ông chủ cực chẳng đã chực đâm đầu xuống sông cho mát kiếp, nhưng chẳng may lại có người can ngăn nên ông đành phải bỏi-ngồi tắc đi quay đầu lại chữa xe như trước.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai)

(1) *Khách-trưởng*-tư nghĩa là một viên quan giữ việc tiếp khách.

Số 29

THUỶ-HỬ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Triều cái gột minh kinh sự mà rằng :

— Hai người trong hợp anh em ta bị nạn, không cứu sao được. Ngày nay tôi không thể ngồi yên, đành phải thân đi một phen.

Tống-giang nói :

— Đại-huynh là chỗ *sơn-trại*, chớ nên khinh-động, để có tôi đi thay.

Ngay ngày hôm ấy, *Tống-giang* điểm lấy ba đội quân-mã đem đi. Năm tướng tiên phong tức là *Lâm-xung, Dương-chí Hoa vinh, Tần minh* và *Hồ diên chước*, đem một nghìn mã-bình hai nghìn kị-binh đi đầu.

Trung-quân thì có chủ-tướng *Tống-giang*, quân-sư *Ngô-dụng* cùng bọn *Chu-đồng, Từ-ninh, Giải-chân Giải-bảo* cả thảy năm vị đều lĩnh, đem hai nghìn mã binh và bộ-binh.

Hậu-quân giữ việc vận tải lương thảo có *Lý-ứng, Dương-hàng, Thạch-tú, Lý-tuấn, Trương-thuận* cả thảy năm vị đều lĩnh, cũng đem hai nghìn mã-binh và bộ binh. Cộng thành bảy nghìn quân-mã, tự *Lương sơn-bạc* thẳng đường kéo sang *Hoa châu*.

Đi được quá nửa đường, *Tống-giang* sai *Đái tôn* đến trước để báo cho bọn *Chu-vũ* và *Thiều-hoa-sơn* biết. Bọn *Chu vũ* đã sửa soạn giết trâu mổ ngựa để đợi tiệc khoản đãi *Tống-giang*.

Đại-đội quân mã của *Tống-giang* đến *Thiều-hoa sơn*, *Vũ-tùng* đưa *Chu vũ, Trần-đạt* và *Dương-xuân* xuống núi để nghênh tiếp, mời *Tống-giang, Ngô dụng* cùng tất cả đầu-lĩnh lên trên sơn-trại.

Tống-giang hỏi việc trong thành *Hoa-châu Chu-vũ* nói :

— Hai vị thì là phải ngồi *Sử* và họ *Lỗ* đều bị *Hạ thái-thú* giam ở trong ngục, chỉ đợi triều đình giáng chỉ thì sẽ đem hành hình.

Tống giang và *Ngô dụng* đều nói :

— Nếu vậy thì là phải ngồi mưu mau mau vào cứu ra mới được.

Chu vũ nói :

— Phủ *Hoa-châu* này thành cao hào sâu, khó lòng phá vỡ được, trừ phi có người lộn vào thì mới đánh nổi.

Ngô dụng nói :

— Sáng mai ta hãy đi đến bên thành ngắm xem hình-thế thế nào rồi sẽ thương-nghị.

Tống-giang uống rượu, mãi đến đêm khuya mới đi nghỉ, mở mờ sáng hôm sau, đã vội vàng trỗi dậy, muốn đi xem thành *Hoa-châu*. *Ngô dụng* can rằng :

— Trong thành có giam hai tay tướng giỏi thì tất chúng phải hết sức đề-phòng, vậy ban ngày ta chớ nên đến xem. Đêm nay trời tối có bóng trăng sáng, vậy thì vào khoảng giờ *Thân*, chúng ta ở trên núi kéo xuống, đến nơi canh một thì vừa tới nơi.

Sau khi giờ *Ngọ* hôm ấy *Tống-giang, Ngô dụng, Hoa vinh, Tần-minh* và *Chu-đồng* mỗi người cưỡi một con ngựa xuống núi, theo đường kéo đi, vào hồi canh một, đã đến ngoài thành *Hoa châu* dừng ngựa đứng ở trên gò cao, nhìn vào trong thành.

Bấy giờ đang vào hồi trung-tuần tháng hai đêm hôm ấy sáng trăng vằng-vặc như thể ban ngày, trên trời không có một chút mây bợn. *Tống-giang* ngắm xem thì xung quanh thành *Hoa-châu* có mấy cái cửa lớn, thành cao hào sâu, về phía xa xa trước mặt lại trông thấy có một ngọn *Tây nhạc-hoa-sơn*.

Tống-giang nói :

— Thành cao hào sâu, hình-thế vững bền như thế rày thì còn mưu kế gì mà thi-thố cho được. *Ngô dụng* nói :

— Ta hãy lui về *sơn-trại*, sau sẽ thương nghị.

Ngay đêm hôm ấy, năm người lại cùng cưỡi ngựa quay về *Thiều-hoa-sơn*. *Tống-giang* nghĩ ở mình được kế, nét mặt có vẻ ân-sầu buồn bã. *Ngô-dụng* nói :

— Ta hãy sai một bọn lâu-la xuống núi đi khắp gần xa để dò xem có tin-tức gì hay không.

Trong hai ngày bỗng thấy một tên lâu la về báo rằng :

— Triều-đình có sai quan điện-tư thái úy Hình ngự tứ kim-lĩnh điện-quải đến *Tây nhạc-hoa sơn* để dâng hương. hiện đang đi con đường thẳng đạo tự *Hoàng-hà* vào *Vị-hà*.

Ngô dụng nghe báo, nói với *Tống-giang* rằng :

— Đại huynh chớ lo ngại ! Kế ta ở chỗ ấy rồi !

Nói xong, liền gọi *Lý-tuấn* và *Trương-thuận* đến để dặn mưu kế. *Lý-tuấn* nói :

— Chỉ thêm không ai thông thuộc địa thế. Bấy giờ làm thế nào được một người dẫn đường thì hay.

Bạch-hoa-xà Dương xuân nói :

— Tiểu-đệ xin dẫn đường, phỏng có được không ?

Tống-giang mừng-rỡ cho đi. Ba người cùng nhau xuống núi. Ngày hôm sau, *Ngô-dụng* cùng *Tống-giang, Lý-ứng, Chu-đồng, Hồ diên-chước, Hoa-vinh, Tần-minh, Từ-ninh* cộng 7 vị đều lĩnh đem hơn 500 quân lên đến bên sông *Vị-hà*.

Bấy giờ *Lý-tuấn, Trương-thuận* và *Dương xuân* đã cướp được hơn mười chiếc thuyền lớn ở đấy rồi. *Ngô dụng* bảo *Hoa-vinh, Tần minh* và *Hồ-diên chước* bốn người phục ở trên bờ ; *Tống-giang, Ngô dụng, Chu-đồng* và *Lý-ứng* phục ở trong thuyền ; *Lý-tuấn, Trương-thuận* và *Dương xuân* thì chèo thuyền đi nấp các nơi đầu bến.

Chúng đợi ở đấy suốt trong một đêm, sáng sớm hôm sau, nhìn thấy ở phía xa xa có tiếng thanh-la, ba chiếc quan-thuyền kéo đến. Trên thuyền có cắm một lá cờ vàng, đề mấy chữ rằng :

« Khâm phụng thánh-chỉ Tây nhạc giáng hương Thái-úy Tác ... »

Chu-đồng và *Lý-ứng* mỗi người cầm một ngọn giáo dài, đứng ở sau lưng *Tống-giang*, còn *Ngô dụng* đứng tại mũi thuyền. Khi thuyền quan *Tác* thái-úy tới nơi, chúng ra cửa ngang lối đi. Trong thuyền *Tác* thái-úy hỏng có hơn 20 viên ngu-hầu mặc áo đỏ đeo thẻ bạc, quát to lên mà mắng rằng :

— Thuyền nào dám đứng chắn ngang lối đi của một vị đại-thần, *Tống-giang* tay cầm cái hốt, khám năm cái đầu. *Ngô-dụng* đứng ở mũi thuyền nói rằng :

— *Lương-sơn-bạc* nghĩa-sĩ là *Tống-giang* xin được bái yết.

Trên quan thuyền bỗng thấy có một viên khách-trưởng-tư (1) bước ra bảo rằng :

— Đây là quan thái-úy phụng chỉ triều-đình ra tế thần *Tây-nhạc*, sao người lá đảng giặc ở *Lương-sơn bạc* có sao lại dám ngăn trở lối đi ?

Tống giang cứ khăng-khăng cái đầu, không ngẩng cổ lên. *Ngô dụng* đứng ở mũi thuyền lại nói :

— Bọn nghĩa-sĩ thống tôi chỉ muốn được bái yết quan thái-úy để bẩm chút việc.

Viên khách-trưởng tư nói :

— Các người là người thế nào mà dám đường-đột xin bái yết quan thái-úy.

Các viên ngu-hầu hai bên đều quát mắng rằng :

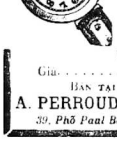
— Nói bé mồm chứ !

Tống-giang vẫn khăng-khăng không dám ngẩng lên. *Ngô-dụng* đứng ở mũi thuyền lại nói :

— Hãy xin tạm mời quan thái-úy lên bờ để thương nghị chút việc.

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
BẾO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ neo, 15 châu-kinh
Mỏ và kim có chất đạ quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá . . . . . 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
20/6

Có bán ngôi hai mươi hai viên một thước vuông đằng hạng nhì, giá hai mươi đồng (20 $) một nghìn; tại nhà máy gạch đường Quan-thánh.

BÁN đủ một bộ máy Cinéma Pathé thật mới tinh xảo, vừa nguyên bên Pháp gửi sang. Máy chạy bằng Acétylène, không cần điện chiếu ở các chốn thôn quê, cùng trong các nơi lâm-tuyền sơn-cốc được cả.
Xin mua hỏi viết thư hỏi M. Định ở phố Yên-hưng, tỉnh Quảng-yên.

CÒN GÌ THƯ HƠN?

NHÀ BÁ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÁO CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất: Santalol chất: Salol và chất: Uroformine
Giá 1 $ 80 một hộp

BỆNH LẬU

Thụt bằng thuốc LUGAR mà chữa lậu thì không gì hiệu bằng.
THUỐC THỤT LUGAR có nhiều chất quý ở loài thực vật, trị trùng lậu thì chóng quá; mà nhất là chữa không cần thận nó nặng lên thì THUỐC LUGAR dùng nhẹ lắm.
THUỐC THỤT LUGAR không có mùi gì cả; giá dù ông tiểu tiện thấy nóng hay khó chịu mà dùng ngay thuốc đó, thì lậu có gần phát ra cũng tịt hẳn.
Hễ muốn giữ không mắc bệnh lậu, thì giao hợp xong rồi, dùng ngay THUỐC THỤT LUGAR.
Cứ thấy dau ống tiểu tiện thì trong một ngày thụt 3, 4 lần.
Thụt xé, để thuốc trong ống tiểu tiện độ 4, 5 phút, rồi sẽ nắn ống đó.
Trước khi thụt thì phải nhớ tiểu tiện đã, 2, 3 giờ xong rồi lại tiểu tiện nữa.
Trong khi lậu thì nên uống, thuốc SANTAL MARY và thụt THUỐC LUGAR thì dầu bệnh nặng thế nào cũng phải tiêu diệt.
Thuốc thụt Lugar. . . 1 $ 75
Thuốc Santal Marg. . 1 $ 00
Bán tại nhà báo chế CHASSAGNE số 59 phố Paul Bert, Hanoi.

Nghe nói về sau bà chủ hối lại cũng khoan dung được một vài, nhưng những bài ca cải-lương lối Saigon không bao giờ ngơi miệng, suốt từ chỗ hông xe về đến Haiphong, rồi lại từ Haiphong về đến Hanoi.

Sắp khai diễn. - Xin nhắc bà con nhớ lại rằng cách đây độ ba bốn năm có một bọn tài-tử là hội-viên hội kia đem đi diễn một vở tuồng cổ để lấy tiền quyên vào việc phát đức thì được bà con chiếu-cố đông lắm, buổi hát thu được đến 600 bạc, thế mà họ chi tiêu hết những 500, sau dư-luận nhao nhao cả lên, đồ tội cho họ ăn cắp để ăn bay để đi hát xướng v. v. thành ra quan trên rác tai cũng phải chú mục tới, nhưng tiếc vì không đủ bằng cớ nên tịt họ vẫn vô tội.

Nghe đâu nay mai cũng lại một bọn hội-viên hội nọ sẽ đem đi diễn một vở tuồng chưa rõ rằng mới hay cũ, mục đích lấy tiền để làm gì cũng không biết, chắc rằng chẳ nào mấy hôm nữa sẽ có cáo-bạch nói như giới phát cùng đường thì xin bà con nhận kỹ kẻo lầm mà mất tiền toi như dạo trước.

Thời buổi này khó lòng phân biệt chân giả đâu được, chẳng qua chúng chỉ vụ lợi khéo đội lốt công-nghĩa mà nói quấy cả đấy thôi, nếu ai nhẹ dạ tin lời là bị chúng lường gạt đấy. Lời một lẽ nữa là tài tử gì mấy tên công-tử bột, giai-nhân gì mấy thị tiểu-thư son, chẳng qua cũng như câu phường-ngôn ở đời ăn vụng, tăng làm lẩn ở chứ tài tử giai nhân là con nhà gì ông gồng trăm-năm cũ khi nào lại chịu a dua làm việc bất chính mà khuất thân bội nhọ vẽ hề để làm vật mua vui cho thiên-hạ.

Yêu-hoa khách

Ôm đường. — Vừa rồi ở gian nhà trống trong làng Hàng-kênh có một người đàn ông không rõ cắn cước ôm rầm rên khừ khừ thì lân bàng đã khải quan về khám và cho đưa vào nhà thương để chữa thuốc.

Chết đuối — Hồi 22 giờ rưỡi ngày 3 octobre có con bé tên là Phạm-thị-Sinh lên 9 tuổi con người chở đò Phạm-văn-Huệ, thuyền đậu ở gần cầu Jolie, xảy chân ngã xuống nước bị chết đuối. Xác con bé tìm kiếm mất non một giờ mới vớt được thì sở cảm phải người lại biên khám rồi giao cho khổ chủ mai táng.

Cải chính. — Trong số báo ngày 29 septembre ở mục thuyền đắm có đăng rằng chiếc thuyền của M. Trần-văn-Trúc đo một chiếc tàu của nhà Sauvage đắt qua sông xi-măng đến gần con đường chánh ở Hà-ly thì gặp một chiếc tàu của công-ty Bạch-thái va đắm. Nay xét ra thì thuyền ấy bị nỗi sóng ở chỗ gặp tàu công-ty Bạch-thái mà đắm, chứ không phải bị tàu này va đắm. Vậy cải chính lại cho đúng.

NAM-ĐỊNH

Xem hội Bảo-lộc. — Ký-giả nhân ngày hội lên chiêm bái đền đức Trần-Hưng-đạo ở làng Bảo-lộc; đó là một chỗ thắng-cảnh của Đại-vương. Thế mà cận-lại phong-cảnh tiêu điều, khiến cho những khách du quan động lòng hoài cảm. Ôi! Kiếp-bạc tỉnh Bắc, Bảo lộc tỉnh Nam, cùng thờ một vị vì-nhân mà sao phong cảnh khác xa như vậy! Đứng lặng giờ lâu trong cái cảnh tiêu sơ đã thấy hiện ra một cái quang-cảnh: cỏ rọ lò vôi, chỗ kia đống gỗ, chỗ thì nền mới đắp, chỗ thì gạch sắp xây, hình như sắp có cái tên từ nhật hiện. — Chợt gặp một ông cố-lão, hỏi chuyện - ông cố thuật cho nghe rằng: « Hai năm nay làng chúng tôi hiệp cùng với các nhà từ-thiện ở thành-phố Nam-định là ông Lê-qui-Chiến, Trần-trung-Chương, Trần-đình-Thiệu, Đoàn-quốc-Thái... đã xin được phép quan trên, lập phái-khuyến quyên để sửa sang cho được sáng-khải, mà năm nay lại thêm có ông Đỗ-nam người Hạc-châu lên thay các ông để trông nom phái-khuyến » Vui thay! phong cảnh có người, giang sơn tiên giả, đời chung cảnh tranh, thần-quyền càng nên trọng lắm: những chỉ đến đứa Trần-đại-vương tức là cái nhà thờ chung cho cả nước hỏi, ai là người có lòng giúp của giúp công cho chóng thành quả phúc.

Đổi thay mấy cuộc bể dâu
Mà công đức ấy ngàn thâu vẫn còn.
Còn giới đất, còn nước non,
Còn đền Bảo lộc vẫn còn quốc hoa.
Mấy lời khuyên nhủ gần xa,
Kẻ công người của ta gia-tâm vào.
Việc này công quả biết bao.
Bể sâu khôn đo, núi cao khôn tày.
Phương-danh bia tạc sau này,
Phúc nào đọ được phúc này nữa chăng?

Nguyễn thị, Tàng nhân lại cẩn

HÀ-ĐÔNG

Cái án mạng ở làng Phú-đô — Hồi 5 giờ sáng 28 vừa rồi, một người làng Phú-đô, phủ Hoài-đức, tên là Võ-văn-Bông, ra sông Nhuệ giang đánh cá, độ 6 giờ sực có hai người làng về báo cho em người ấy tên là Đàm-văn-Thấy Bông bị ai đánh máu mê đầm-đìa nằm ở ngoài bờ sông. Lập tức Đàm chạy ra bờ sông, thì quả nhiên thấy anh nằm xống xuất ở bờ sông, máu chảy lênh-láng, chỉ còn hơi thoi-thóp thở thôi. Hỏi ai đánh thì chỉ kịp nói rằng tên Bình là người kéo vó gần đấy đánh, rồi tắt nghỉ! Lập tức em người bị nạn đi trình hương-chức và quan sở tại, cũng đi báo sở Sen-đầm Hà-đông. Khi về khám thì thấy người kể-cận đó bị đánh vỡ cả sọ, và mình mẩy đầy những thương tích. Kẻ sau khám mấy bè vó gần đó tức là bè vó của lũ tên Bình, thì thấy bè bỏ không, không có ai cả. Tuy vậy, theo như khẩu cung người bị nạn, quan trên đã cho truy bắt tên Bình ngay hôm ấy đem về tra xét xem nguyên-do cái án mạng này làm sao.

LẠNG-SƠN

Chuyện cái giấy bạc hai chục. — Ngày 25 septembre bà phước Marie-Françoise ra gả lấy vé, đưa cái giấy hai chục ra đổi, người phát vé kêu không có tiền lẻ và bảo đổi lấy gấy một đồng; nhân có thị Hai mang đồ đạc cho bà ra đấy, hôm trước vừa lĩnh tiền công xong, bà phước liền bảo thị Hai đổi cho cái giấy ở đằng, nhưng khi giao tiền lại trả, bà phước lại giao lầm cái giấy hai chục.

Khi đi dọc đường, kiểm lại tiền mới biết; liền viết giấy về trình sở Cẩm Lạng-sơn đòi thị Hai ra hỏi thì thị khai rằng thị không biết cái giấy đó là giấy hai chục, ngay hôm ấy đã đem ra chợ đổi cho một người Thổ lấy lại có 5 đồng thôi, mà người Thổ ấy biện nay thị cũng quên không nhớ mặt. Tuy vậy thị Hai đã phải bắt giam về tội bộ lận.

VIỆC KINH-ĐÔ

Ngạch Học chính. - Tháng Giêng học thi sai hạng bảy: Mm. Ng-Hoàn, trường Cam-lộ (Quảng-trị); Ngô-lê-Tế, trường Phú-mỹ (Bình-định); Ngô-xuân-Quang, trường Nhân-đức (Bình thuận); Ng-quang-Huỳnh, trường Văn-lạc (Bình Hà-Tĩnh); Nguyễn-Vệ, trường Khoa nhân (Phú-yên); Thái-Tuyên, trường Nghi-lộc (Hà-tĩnh); Trần-gia-Tĩnh, trường Pháp-Việt Hà-tĩnh; Phan-Hiền, trường Bình-bảo (Nghệ-an); Trần-Châu, trường Pháp-Việt tỉnh Quảng-ngãi; Ngu-ẩn-Định-Yến, trường Quỳnh-lưu (Nghệ-an); Hoàn, Nguyên, trường Pháp-Việt Phan-thiết; Pasn-ch-Chương, trường Pháp-Việt Nha-trang; Trần-đình-Mân trường Pháp-Việt Nha-trang; Phan-kiêm-Huy, trường Pháp-Việt Vinh; Phan-tử-Ba trường Pháp-Việt Hà-tĩnh; Sầm-Viễn, trường Pháp-Việt Cửa-rào (Nghệ-an); Nguyễn-trọng-Dật, trường Hồi-xuân (Thanh-hóa); Võ-v-Phước, trường Pháp-Việt Tourane; Lê-Doãn trường Pháp-Việt Đồng-hới (Quảng bình); Lê-khắc-Mân, trường Pháp-Việt Hà-tĩnh; Lê-ngọc-Cảnh trường Thọ-xuân (Thanh-hóa); Huỳnh-văn-Ngọ, trường Pháp-Việt Đồng-hới; Võ-văn-Vĩ trường Kontum.

Thăng nữ giáo-học thi sai hạng năm: Mme Ng-Xán tức Tôn-nữ Thụ-Châu, trường Bồng-khánh ở Huế; Lê-đình-Lâm tức Nguyễn-thị Phương-hạnh, trường nữ học Tam-kỳ (Faifoo).

Thăng nữ giáo-học thi sai hạng bảy: Mme Nguyễn-Kỳ tức Trần-thị-Liên, trường Phan-thiết; Melle Lương-thị-Nga, trường Thanh-hóa.

Một người mại-bản quí hóa! — Một người mại-bản đứng thay mặt cho một công-ty vận-tải ô-tô kia, mới bị công-ty ấy kiện tại tòa án Tourane về việc tiêu tiền kết hơn một nghìn ba trăm bạc, hiện đã phải giam.

Ân thưởng long bội-tinh. — Ông Tôn-thất-Lương là thư-ký tòa nhì **phá Khâm-sứ** tại Kinh, mới được ân thưởng ngũ hạng long-bội-tinh.

Sự ân thưởng thực là vẻ vang cho ông lắm, vậy xin có lời mừng ông.

VIỆC TRUNG-KỲ

TOURANE

Ô-tô va nhau. — Hồi 6 giờ rưỡi sáng ngày 1er Octobre tại kì-lô mét thứ 10 gần Miễu-Bông có xảy ra một cái nạn ô-tô rất là ghê-gớm.

Số là một chiếc xe chở hành-khách ở trong Hội-an chạy ra, vừa đến đó thì gặp chiếc xe thơ ngoài Hàn vào, hai cái đều đi bên tay phải cả; nhưng chính lúc đó bên xép nhau không hiểu lại làm sao mà va đánh sầm vào nhau, thì chiếc xe thơ nặng qúi nhau bắn trước xuống, còn chiếc xe chở hành-khách thì hai bánh trước quay vàng lên, tung-toé xây-xát một vạt đất giữa đường, rồi từ bên phải đâm-sầm qua bên trái, nghĩa chải đâu xoẳng vững bàn lấy dưới luộng, phần sau mui kể bổng lên gốc cây mà-u bên cạnh đường. Trong xe chở bến người hành-khách một người bị thương rất nặng ở đầu và người ấy phơ cũng bị thương, phải lập-tức thuê xe tay chở về nhà chữa bằng để điều trị. Chiếc xe thơ không hư-hỏng mấy, nên họ đã sửa-sang tạm lại rồi cho chạy trở lại về Hàn đổi xe khác.

Ngay lúc đó đã báo với quan địa-phương đến khám-xét, làm biên-bản. Chưa rõ sự-tình phải tại bên nào.

Lần được bẹo — Đêm hôm nọ có hai người Tây đi từ Huế trở về, độ vào 12 giờ thì xe ô-tô vừa chạy đến Ái-vân, ngang lối Khe Cỏ bỗng trông thấy một con mãnh-thú phương đông mắt sáng lóe ngồi chắn ngang giữa đường, ánh sáng đèn đại đến, mới trông tưởng là con cọp; trên xe bèn bắp luôn mấy tiếng còi, con thú liền nhảy tới một đoạn dài, rồi lại ngồi ngảnh mặt nhìn lại xe. Khi ấy xe liền ngừng lại một người Tây lấy súng ra nhằm đích bắn ngay một phát, con thú liền ung-thanh ngã lăn ra đất, dãy dụa hồi lâu, đến khi nó đã chết hẳn nhìn kỹ mới rõ đó là một con beo lớn, liền khênh bỏ lên xe chở thẳng về Hàn lột ra mổ thịt.

Nghe nói con beo ấy xưa nay phá-ở vùng đó đã nhiều, người ta vẫn có ý trừ đi, nhưng chưa được; nay tình-cờ hai người Tây đương lúc đêm khuya giết được nó, thật là một sự tình-lạ trong nghề săn-bắn, mà lại trừ được mối hại cho dân. Thật đáng khen và đáng mừng vậy.

QUẢNG NAM

Mùa tháng tám. — Năm nay nhờ được vài tháng trời đầy mưa nắng đều hòa, nên mùa lúa tháng tám này coi rất có phần phong nẫm.

Từ độ tháng bảy đã có lắm chỗ ruộng sâu chửa sớm, còn bao nhiêu độ nay mới chia, gặp được khi trời tốt nắng, gặt về phơi phóng tiện lợi vô cùng. Hiện nay là ở lúc các nhà nông đương bận việc gặt hái, ngày nào ngày nấy trong nhà người ruộng chỗ gặt chỗ phơi, lại nhân gặp tuần trăng, tối đến nhà nhà thức đêm đập lúa, nơi nơi đều có vẻ rộn rịp tưng bừng, trông cảnh trạng thật mười phần hoan lạc.

Nhờ thế nên giá gạo đã hạ lắm, gạo thật trắng ở nhà quê độ 7 bảo một sang, ngoài thành phố cũng chỉ đến 8 bảo hoặc 9 bảo là cùng. Mà xem như vậy thì rồi đây sẽ còn hạ hơn nữa.

Trời năng tạnh luôn nên chẳng những lúa phơi được khô khan mà rơm cũng không phải bỏ ẩm như mọi năm, mọi năm chỉ nhờ rơm tháng ba chứ tháng tám thường bị mưa lụt dầm dề, có phơi rơm gì được. Nay rơm cũ còn lưu trữ, rơm mới đã chất hèm, mùa lạnh này trâu bò chẳng lo gì đói.

Tính ta luôn ba mùa bị mất, nỗi cơ hoang không thể nói cho cùng, may sao trời cho mùa này được pheng-tbu, thật rất là đại-hạnh.

Nếu xong vụ gặt hái này rồi trời mưa cho ít trận và đừng lụt to bão lớn, thì mùa tháng mười và tháng ba sang năm may cũng được khá to.

PHAN-THIẾT

Thu thuế trái phép. — Bản-quán tiếp được bài sau này: Từ khi nhà nước lập lệ luật, chương trình thu thuế chợ thì chỉ thu người đi bán mà thôi. Nhưng mấy lúc nay người thu thuế chợ lại đánh thuế cả người đi mua. Những con nhà bần khổ ở chốn thôn quê cày sâu cuốc bẫm, ăn mầm mất đói, dự bị được 5, 7 xu, trông đi chợ mua một chút cá về kho nấu, đặng bà con chẩm chát với nhau cho qua buổi khao khát, thêm lại, thế mà người thu thuế chợ cứ chận đường lấy thuế mãi. Họ lấy thuế từ 0 $ 02 đến 0 $ 04, 0 $ 05. Cả nhiều thì họ thu nhiều đã đành, còn gia mạn có 0 $ 02 mà họ thu cũng 0 $ 02 thuế. Bởi vậy dân sự đều lấy làm to thân lắm.

Vậy mong rằng quan trên sẽ xét thấu cho dân sự nhờ.

Người đi chợ lại cẩn.

SẢN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ ba 6 Octobre 1925
KIM ỐC TRỨ KIỀU
Những ai hạn ngọc thề vàng
Lạnh đênh mấy phận, nhờ nàng cho thân

Tối thứ tư 7 Octobre 1925
MẠNH Á KỲ CỤC
Đông tình đã tỏn cong phu,
Thử xem rõ chuyện cam mu mới hay.

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

LA COMPOSITION FRANÇAISE
aux examens franco-annamites
của M. L. HOULLIER
Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam
Bán tại nhà in bản-quán
Giá mỗi quyển. . . . . 0 $ 30
Tiền cước mỗi quyển . . 0 . 12
Ai ở xa xin viết thư về cho
ông BUI-XUAN-THANH
61 — 63, Rue du Coton — Hanoi

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn bản-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho bản-quán cái giấy quán báo, chứa lại thế nào thì biên rõ rằng vào đấy, và gửi theo hai hào ($ 20) bằng tem cũng được) để chi tiền giấy quán khác.
Nếu không gửi tiền theo thì chậm đi nguyên vì có hoặc phải trả nặng hơn.

Rượu bổ-đào:
● TONIQUE TONKINOIS ●
Có tờ chứng-chỉ ban khen
của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc về những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tôn Hội-đồng Cơ-mật có dâng lời cảm phê rằng:
Chiến nay đại dược phòng của MONTÉS gại ông, có chế nên một thứ rượu bổ đã tăng ngự dạng quá rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lục phê thị gửi cho gại dược-phòng chế-tạo để tỏ thành-gid.
Khâm thử.

以嘉美藥稱神河內大學校長內閣參事院參政欽此
敕北圻名醫阮維三十五歲內外科專門醫士內閣參事院參政欽此

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2 $ 25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÉS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

GRANDS MAGASINS RÉUNIS
Phố Paul-Bert, phố Đồng-Khánh và phố Rollandes
HANOI
MUA SẮN NĂM 1925-1926
Súng sẵn, bắn một phát, có thể dùng được đủ các thứ thuốc súng, chien apparent, ferme u-e verrou, clé pontet, extracteur automatique, bascule acier, devant démontable crosse bois poncé, choke bored perfectionné Calibres 12, 16 và 24 . . . . . 200 fr. 00
Cũng kiểu ấy, không có mỏ cò. Calibre 12, 16, 20 và 24, ... 225 fr. 00
THUỐC SÚNG ĐI SĂN
Thuốc súng đen thường số 0. . . . . Hộp 100 grs : 5 fr. 50
Thuốc súng đen mạnh số 2. . . . . Hộp 100 grs : 6 fr. 00
Hộp 200 grs : 11 fr. 25
Hộp 500 grs : 27 fr. 50
Thuốc súng đen rất tốt. . . . . Hộp 100 grs : 6 fr. 50
Thuốc súng có chất nổ M. . . . . Hộp 100 grs : 4 fr. 00
Hộp 200 grs : 8 fr. 50
Thuốc súng có chất nổ T. . . . . Hộp 100 grs : 4 fr. 00
Hộp 200 grs : 8 fr. 50
Thuốc súng có chất nổ J 2. . . . . Hộp 100 grs : 4 fr. 50
Hộp 500 grs : 6 fr. 00
Hỏi ca-ta-lô riêng về khí-giới và đồ săn bắn
TÉLÉPHONE N° 126 — BOITE POSTALE N° 40 — Adr. Tél. MAGASRÉUNIS

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Cuộc thi thơ

Câu Nuê-ru-Quyên số 61

MMMDCXXXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Cửa Khổng rừng nho biết mấy trưng.
Đêm ngọn núi Nùng xây cột Thứ,
Đạo lòng sông Nhị dập nền Trưng.
Treo gương khoa-giáp muôn đời tỏ,
Bảy cảnh tôn-nghiêm mỗi mắt trông,
Đông Tư chảy xuôi lai láng cả,
Hà riêng văn-vật mới thành rừng.

MMMDCXXXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Bể học lan-man nọ phải đương.
Trong-thử người chờ công kẻ chực,
Bảo-sơn nay ước lại mai mong.
Bao-phong kỷ-niệm tôn tùng cụ,
Khoa-bảng tên đề tỏ mấy ông,
Công đức cao xanh nào kể kể,
Đem non xếp lại biết bao chồng.

Nguyễn-thanh-Vinh
Long Hưng-cát, Nam định

MMMDCXXXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Lý trước Lê sau mỗ lắm công.
Thành-quách bao-xi nên cõi quốc,
Cung-trường vững chắt sử nhơ phong.
Non linh soi sáng hồn sông Nhị,
Miếu thanh ngày đêm tiếng Nam.
Lại rõ hồ Tây thêm cảnh lạ,
Xin ghi Nam sử để xem chung.

Phạm Tuấn
Instituteur trường Hồ-đông, Bắc-ninh

MMMDCXLI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Hồi khách anh-hào dụng lại trông,
Hà nội trụ, nam trung quốc Khoái,
kinh-kỳ cõi bắc bể nhơ-phong.
Tân-xương dẫn xẩn muôn thu đẹ
Kinh-sử tai nghe hôm một thông.
Nề nếp xây nên Lê kỷ đ...
Cương-thường sáng tỏ khắp bốn đông.

Đào-văn Minh
Làng Xuân-lương, Bắc-giang

MMMDCXLII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu vũ ngày nay cõi Á-đông,
Hai cột cương-thường vào chót vót,
Một nền đạo đức rộng mênh mông,
Long lanh Tiền Lê đông sông Nhị,
Phong-phát Kỳ Lân ngàn núi Nùng.
Vẫn-vẻ giữa trời cương sống thuở,
Treo trong thế giới đức xem chung.

Trần Thị Mùi
Nữ học-sinh Bonhoeur, Vĩnh yên

MMMDCXLIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu mạo tôn nghiêm cõi Á-đông
Nọ gặp Khuê-văn con phượng múa,
Nơi lưu Khoa-giáp kinh thơ chong.
Mông mênh bể học tràn Đông Tạ,
Cuối vời cương nhu khắp Nhị Nùng.
Luận tu thanh-hiền còn nhớ mãi,
Nghìn năm văn-vật hiết bao chung.

Trần Thị Nguyên, Vĩnh yên

MMMDCXLIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Khổng miếu [illegible] Nhị Nùng,
Nơi nhận cung-tường nêu nếp Lễ
Hai mươi hương-hoa nước non Hồng.
Cột lưu-thương [illegible] ai khôn chối,
Bia giáp khoa truyền ngàn đã phô.
Tiến-hóa một ngày cao một bực,
Thoát nhiên hồi ngộ ngất miền Đông.

Lâm-ngọc-Thiệp, Hà-đông

MMMDCXLV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Xe tốt xây nên cảnh Nhị Nùng,
Sông Rồng lẫn trong con sông bạc,
Đồi Nam kêu tạc tiếng chuông đồng.
Tinh hai mươi triệu hồn tự-trường,
Trải mấy trăm nghìn cuộc biến thường,
Thanh-thị mọc đầu cơn gió bụi,
Vũng gió bia đá với non sông.

Hoàng-côn-Đôn
Chez M. Hoàng-văn-Thụ, Instituteur, Vĩnh yên

(Còn nữa).

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh giúp.

Mắc bệnh giúp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh giúp, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

LE GARAGE BOBILLOT

VIENT DE RECEVOIR

Sa superbe 10 cv SUÈRE 6 places
Compteur-Montre Amortisseurs aux 4 roues. Pneus 775×145
PRIX : **26.500** francs

Sa mignonne 8/10 cv ARIÈS
Ses Super-Culasses pour Citroën 5 cv et 10 cv

(*Essais gratuit sans engagement*)

7, Boulevard Bobillot — HANOI

C. J. BONNET

là hiệu to lụa tốt hơn cả

NƯỚC HOA HIỆU L. T. PIVER

Nước hoa Floramy. . . .	0$95
Nước hoa Pompéia. . . .	0.95
Nước gội đầu Pompéia .	0.65

GIÁ HẠ NHẤT Ở BẮC-KỲ NÀY

Bán tại nhà Bào-chế CHASSAGNE

Số 59, phố Paul-Bert, Hanoi

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT CÁCH-NHẬT, BỆNH SỐT RÉT RUNG NÊN DÙNG THUỐC

QUINOFORME

nước, hoặc viên

Tại tất cả các hiệu thuốc Pháp toàn dùng một thứ thuốc này.

Gửi bán tại tất cả các nhà bào-chế
Nhà chế thuốc LACROIX, 29-31, Rue Philippe de Girard — PARIS

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM
(*Payement en timbres-postes*)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quan bằng con-niêm, sử ấy thiệt cho bản-quan lắm. Vậy có lời trình các ngài trả ra những tiền đồi chẻ ở, còn thì bản-quan không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả

SÀ-PHÒNG
DẦU THƠM XOÁ TÓC.
NƯỚC HOA THƠM.
SÁP MỠ

SBA

Pachod Frères & Cie LYON

1050

TENTEZ LA FORTUNE

ouvrez lui votre porte

VỚI 1$ QUAN, QUÍ-KHÁCH CÓ THỂ ĐƯỢC

500.000 quan

Muốn được thế, thì mua

Một cái vé PANAMA có rút số

Đúng 15 quan tức đến rồi về sau đúng tám 15 tháng mỗi tháng 30 quan, theo như hạn ngày 15 mars 1926 là rõ là nhẽ-cuốn vào người mua.

Thoạt đứng số đến thì quí-khách nhận ngay được một số và được dự ngay cuộc rút số sẽ xảy đến khi số mình được trúng thì thôi. Mỗi PHIẾU PANAMA được trúng thì được tiền từ 500.000 cho đến 1.000 quan, hay là về sau cũng được hoàn lại 400 quan.

Thiệt là một sự để dành rất chắc chắn và lời nhiều

Có đến 200 triệu quan về số được trúng số

mỗi kỳ số số các ngài tại nhận được bản kê những số trúng không mất tiền. Mỗi năm có 4 kỳ số vào những ngày :

15 FÉVRIER, 15 MAI, 15 AOÛT và 15 NOVEMBRE

Muốn dự cuộc số số thì xin gởi ngay 15 quan đến nhà

BANQUE NOUVELLE, 8, Rue Papère, MARSEILLE (France)

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu, thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rác phổi, làm cho hay ho vặt uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ !

Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là :

Thuốc nước bổ huyết

MÁU BỔ 1$40

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc :

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính ăng mấy đợt.

Giá tiền 0$90

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ nhật, thứ năm sáo cũng có bán từ tám giờ sáng.

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rào xưng da dày, đau dạ dày, ăn không ngon, ngủ không yên, khé tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc :

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine

Giá mỗi chai : 1$50

Có bán tại : Nhà Bá chuông, Hanoi

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kế nghiệp

Lập tự nên 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-tăng ở phố Trang tiền (Rue Paul-Bert) số 31 Hanoi-Tonkin

Giây nói số 59

NÊN BỀN BỔ MỈ HỜI :

ELIXIR HISTOBENIQUE	Thuốc nước	Giá : 1$25
GRANULÉ HISTOBENIQUE	Thuốc hạt	Giá : 1.25

Hiệu là thuốc bổ để trị bệnh lao, bệnh giúp và các bệnh đau phổi rất hay. Từ người lớn trẻ con đều dùng được cả.

PEPSIRATIF BIBAL. *Thuốc tẩy huyết và tiêu độc (là thường gọi là thuốc lọc máu) trừ các bệnh đau xương đau mình, mụn mọc ở mặt, trứng cá, v. v. . . . . Giá : 1$30*

GROUP D'HEMOGLOBINE SOLUBLE. *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống một thìa to . . . . . Giá : 1$25*

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay

BANQUE DE L'INDOCHINE

ĐÔNG-PHÁP HỐI LÝ NGÂN HÀNG

東法滙理銀行

SÁNG LẬP RA TỪ NĂM 1875

Có những chữ ấn sau này chuẩn cho được hưởng lấy đặc biệt quyền kỳ :
21 Janvier 1875, 20 Février 1888, 19 Mai 1900,
5 Janvier 1920, 17 Janvier 1921, 15 Janvier 1922, 17 Janvier 1923,
16 Janvier 1924, 16 Janvier 1925 và 16 Juillet 1925

Tư bản dự định : Francs **72.000.000**
Tư bản nộp rồi : » **68.400.000**
Tổng công khoản dự-bị ngân
ngày 30 Juin 1924 : » **$ 1.049.020**

Chánh quản lại : Paris (VIIIe), 96, Boulevard Haussmann

Chánh trị-sự : M. A. DE MONPLANET, Hộ-bộ tổng thanh-tra hàm, Chánh chủ ngân hàng Crédit Commercial et Industriel, Chánh chủ công-ty mỏ Than Hongay (Société française des Charbonnages du Tonkin).
Phó trị-sự : M. STANISLAS SIMON, trí-sự công ty Đông-Việt Thiết lộ.
Tổng cai nhóm : M. THION DE LA CHAUME, nguyên Hộ-bộ thanh tra.

Các chi quản :

Tại Đông-Pháp : Nam-kỳ : SAIGON.
Trung-kỳ : TOURANE.
Bắc-kỳ : HAIPHONG, HANOI.
Cao-miên : PHOM-PENH, BATTAMBANG.
Quảng châu-loan : FORT-BAYARD.
Tại Vân-Nam : MONG-TỬ, VÂN-NAM PHỦ.
Tại Thiêm-la : BANGKOK.
Tại Anh thuộc-địa : SINGAPORE.
Tại Trung-hoa : BẮC-KINH, THƯỢNG-HẢI THIÊN-TÂN, QUẢNG-BÔNG, HƯƠNGCẢNG, HAIKEOU.
Tại Phi-châu : DJIBOUTI.
Tại Tân-thế-giới : NOUMÉA.
Tại Tahiti quần-đảo : PAPEETE.
ETABLISSEMENTS FRANÇAIS DE L'INDE : PONDICHÉRY.

Hiệu viết tắt để gửi điện-tín : INDOCHINE.

© Certifié l'insertion

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn

Le typrant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chú Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)